

Milan Chovanec
ministr vnitra

Praha 23. října 2015
Č. j. MV-156227-1/OAM-2015

Vážený pane Ruete,

dne 8. října 2015 Česká republika obdržela Vaši žádost o vysvětlení ve věci výkonu návratových rozhodnutí.

K Vaší žádosti uvádím následující vysvětlení. Uvedené statistické údaje neobsahují a ani nemohou obsahovat komplexní údaje o počtu osob, které na základě vydaného rozhodnutí o návratu skutečně území Evropské unie opustily. Počet realizovaných návratů uvedený v zaslaných statistikách zahrnuje pouze počty realizovaných nucených návratů a dobrovolných návratů s asistencí. Ve statistikách nejsou, a ani být nemohou, zachyceny údaje k těm cizincům, kterým byla dána lhůta k dobrovolnému opuštění území. Česká republika tak do Eurostatu poslala pouze statistický údaj (320 osob v roce 2014, 13%), kde může 100% garantovat opuštění území Evropské unie, neboť k němu došlo s eskortou Policie či se jednalo o asistovaný dobrovolný návrat.

Výše popsaný přístup vychází zejména z čl. 7 Návratové Směrnice, který členským státům definuje jasnou preferenci poskytnutí lhůty pro dobrovolné opuštění území. Mohu Vás ujistit, že Česká republika tento princip plně promítla do svého právního řádu i praktických postupů, a to včetně alternativ zajištění. Dále je nutno v této souvislosti zmínit také čl. 15 Návratové Směrnice, který definuje důvody pro zajištění osob za účelem realizace návratu. Realizace nuceného návratu tedy přichází v úvahu pouze za předpokladu, že jsou splněny podmínky pro nepřiznání lhůty pro dobrovolné opuštění území a jsou dány důvody pro zajištění cizince. Pouze v těchto případech je zajištěna ze strany Policie ČR realizace nuceného návratu. Řádné provádění Návratové Směrnice se promítá i v praxi českých soudů, které rozhodnutí o zajištění cizince za účelem realizace návratu považují za přípustné pouze v případě, že existují jasné důvody pro takový postup. Samotné domněnky

o možném útěku či maření výkonu rozhodnutí nejsou akceptovány jako dostačené pro zajištění a následnou realizaci nuceného návratu.

Neméně důležitým faktorem, který neumožňuje ČR účinně sledovat respektování vydaných rozhodnutí ve věci návratů, je i geografická poloha České republiky a faktická neexistence vnější hranice (mimo letiště). Za stávající neexistence evidence osob, které překračují vnější hranice EU zpět do třetího státu, není možné ve většině případů, kdy byla cizinci dána lhůta pro dobrovolné opuštění území, respektování dané povinnosti statovat/ověřit. V daném případě velmi uvítáme brzké spuštění systému Entry/Exit, kdy pevně věříme, že chybějící údaje v uvedené oblasti budou poté dostupné a umožní monitorovat respektování lhůty pro dobrovolné opuštění území ze strany cizinců.

Česká republika tak od vstupu do Schengenského prostoru koncem r. 2007 není schopna běžnými prostředky kontrolovat účinnost svého správního rozhodování o povinnosti opustit území Evropské unie. K dispozici jsou v této oblasti pouze dílčí údaje, a to např. v oblasti organizovaných programů dobrovolných návratů či údaje k cizincům, kteří využili pozemního průjezdu přes sousední členské státy za účelem dobrovolného opuštění území EU.

V každodenní praxi policie je tato objektivní překážka překonávána v rámci kontrolní činnosti, ze které však vyplývá, že osoby s pravomocným rozhodnutím o návratu z území České republiky obvykle vycestují. Záchyty osob, které porušily povinnost opustit území a byly zjištěny kontrolní činností policie, se pohybují v desítkách osob ročně. Z toho důvodu statistika o realizaci návratů obsahuje pouze ty návraty, jejichž realizaci lze monitorovat, tj. realizaci nucených návratů (realizace správního vyhoštění) a dobrovolné návraty realizované s asistencí (zpravidla Mezinárodní organizace pro migraci).

V neposlední řadě Vás mohu ujistit, že v oblasti návratů jsou průběžně realizována taková opatření, která mají za cíl tuto oblast zefektivnit. Aktivita jsou směřovány jak do oblasti dobrovolných návratů, tak i do oblasti návratů nucených. Příkladem mohu uvést projekt dobrovolných návratů pro osoby, které již nesplňují podmínky pobytu v ČR. Rozšíření cílové skupiny v těchto programech vnímáme jako účelné preventivní opatření k nelegální migraci na území ČR. Zintenzivněna jsou opatření v detenčních zařízeních, kde je posíleno informování a aktivní nabídka dobrovolného návratu. Souběžně s tímto opatřením probíhá intenzivní komunikace se zastupitelskými úřady třetích zemí, které představují, z pohledu realizace návratů nelegálně pobývajících cizinců, pro ČR největší zátěž. Pro úplnost musím podotknout, že oproti předchozím rokům došlo v této oblasti v ČR k výrazné proměně státních příslušností. Na to jsme bezodkladně reagovali navázáním intenzivní operativní spolupráce v oblasti ověřování totožnosti a vydávání náhradních cestovních dokladů. S ohledem na nedávná vyjádření Evropské komise k výkladu jednotlivých ustanovení Návratové směrnice budeme v nejbližší době revidovat

platnou právní úpravu, resp. znovu posoudíme, zda nelze národní předpisy více přiblížit aktuálnímu přístupu Evropské komise.

Ministerstvo vnitra ČR vítá aktuální doporučení Evropské komise ohledně možnosti využití zajištění i v těch případech, kdy existuje riziko útěků, zejména sekundární nelegální migrace v rámci EU. Tomuto novému trendu, který Evropská komise nastolila letos v Akčním plánu EU pro návraty, plně přizpůsobíme naši a policejní návratovou praxi.

S úctou

Vážený pan
Matthias Ruete
generální ředitel
Generální ředitelství Migrace a vnitřní věci
Evropská komise